

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
060/23	Formannskapet	PS	08.06.2023
052/23	Kommunestyret	PS	22.06.2023

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Odd Harald Dommersnes	FE-150	23/688

Rullering av langtidsbudsjett 2023-2026 for Austrheim Kommune

Vedlegg

Revidert nasjonalbudsjett 2023

Framlegg til vedtak:

Kommunestyret vedtek den framlagte økonomiplanen slik han ligg føre, kommunedirektøren vil i budsjettframlegg for 2024 komme med endelig framlegg til økonomiplan for perioden 2024-2027 (HØP 24-27).

Formannskapet - 060/23 - 08.06.2023

FS - behandling:

Økonomi- og personalsjef Odd Harald Dommersnes orienterte og sa blant anna at pensjonakostandane går opp, kommunen får auka kostander i samband med generell prisoppgang. I brev frå Statsforvaltaren kan ein lese at vi frå auka frie inntekter og at skjønstilskotet blir det same som tidlegare.

Ordførar Per Lerøy (Ap) sa at vi må jobbe for å få fleire innbyggjarar til kommunen, vi må få opp bustadbygging og få private på banene.

Bjørn Inge Dyrkolbotn (Sp) sa at i Sogn Avis er Austrheim kommune nevnt som ein av fire distriktskommunar med aukande folketal.

Handsaming i formannskapet:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke

FS - vedtak:

Formannskapet tilrår at kommunestyret vedtek den framlagte økonomiplanen slik han ligg føre, kommunedirektøren vil i budsjettframlegg for 2024 komme med endelig framlegg til økonomiplan for perioden 2024-2027 (HØP 24-27).

Kommunestyret - 052/23 - 22.06.2023

KS - behandling:

Økonomi- og HR-sjef Odd Harald Dommersnes orienterte om saka, jamfør saksutgreiinga.

Aslak Andre Bakke (H) sa at dei største uroa framover er sosialutgifter og sjukefråvær, sjukefråvær må det jobbast aktivt med. Spurte også om bemanning i sommar, ordførar Per Lerøy svara at det er størst utfordringar på Nordliheimen. Om sjukefråvær sa ordførar Lerøy at det har vore låg i Austrheim tidlegare samanlikna med andre kommunar, på rundt sju prosent, men Covid og anna har fått det opp

Handsaming i kommunestyret:

Formannskapet si tilråding til vedtak vart samrøystes vedteke

KS - vedtak:

Kommunestyret vedtek den framlagte økonomiplanen slik han ligg føre, kommunedirektøren vil i budsjettframlegg for 2024 komme med endelig framlegg til økonomiplan for perioden 2024-2027 (HØP 24-27).

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Kommunar skal utarbeida fireårige økonomiplanar og årlege budsjett. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vedtakast med økonomisk balanse, og byggje på realistiske forventningar om utviklinga i inntekter og utgifter. Kommunelova stiller krav om at den løypande drifta berre skal finansiere av løypande inntekter. Økonomiplanlegging skal bidra til ressursane blir utnytta på best mogeleg måte, og er grunnlaget for at tenestetilbodet blir tilpassa utviklinga i innbyggjarane sine behov og utviklinga i inntektene. God planlegging av økonomi og tenestetilbodet bidreg til å styrke det lokalpolitiske handlingsrommet.

Kommunestyret skal sjølv vedta økonomiplanen og årsbudsjettet, her under prioritere ressursbruken på dei ulike tenestekområda. Kommunestyret har ansvaret for at årsbudsjettet blir halden, og skal iverksette tiltak gjennom året som er naudsynt for å oppretthalda budsjettbalansen. Kommunar som er i økonomisk ubalanse er underlagt ordninga med statleg budsjettkontroll og godkjenning av låneopptak (ROBEK)

Vurdering

Ved rulleringa av økonomiplanen bør dei folkevalde kunne ta stilling til alle endringar i aktivitetsnivået. Ei mogleg tilnærming er at det i ein tidleg fase blir informert om planføresetnadene og korleis dette påverkar det konsekvensjusterte budsjettet og økonomiplanen. Dersom kommunestyret gjev sin tilslutnad til at endringar i aktivitetsnivå som følge av endringar i kommunen si folketalssamansetjing skal dette innarbeidast før ein startar prioriteringsdiskusjonen på politisk

nivå, kan administrasjonen ta omsyn til dette og innarbeide det i utkastet sitt.

I første halvdel av oktober blir framlegget til regjeringa sitt statsbudsjett lagt fram. Med dette vil kommunane sine inntekter med svært stor grad av trefftryggleik vere gitt. Det vil også liggje element av bindingar på utgiftene. Administrasjonen vil måtte innarbeide desse konkrete elementa. Dette vil vere grunnlaget for formannskapet si innstilling. På dette tidspunktet skal formannskapet ha føresetnad til å setje opp eit fullstendig budsjett. I tillegg bør det liggje føre utrekningar for inntekter og utgifter ved ulike tiltak som ikkje er ein del av formannskapet si innstilling. Dette for å gje andre politiske aktørar, interessegrupper, administrasjonsutval og innbyggjarar høve å la seg høyre og eventuelt utarbeide alternative framlegg. I tillegg vil ein god oversikt over alternative framlegg kunne handsamast i dei politiske avgjerdsorgana mot slutten av budsjettprosessen utan at det blir for ressurskrevjande. I denne perioden er det dei folkevalde som bør vere framtrédande på arenaen.

Det må etablerast ei felles situasjonsforståing av det økonomiske utgangspunktet i Austrheim før tenestoområde kan prioriterast opp eller ned. Det er difor i framlegget til rullering ikkje blitt gjort større endringar i høve til budsjettplanen for 2023-2027. Dei vala ein gjer må byggje på analysar av no situasjonen, langsiktige konsekvensar av endringar i folketalet og behov for tenester mv., og langsiktige konsekvensar av lokalpolitiske mål for utviklinga av kommunen.

Økonomiplanlegginga bidreg til at prioriteringsdiskusjonen kan ha eit realistisk grunnlag som reflekterer kva det faktisk er mogleg å oppnå i kommunen, samstundes som kommunen sikrar seg økonomisk balanse og eit godt grunnlag for å yta eit godt tenestetilbod over tid. Det er tidkrevjande å skape ei fellessituasjonsforståing, og det er difor viktig å skape ei slik forståing tidleg i økonomiplanprosessen og budsjettarbeidet. For å bidra til ei felles forståing av Austrheim kommunen sin økonomiske situasjon er der ei rad ulike spørsmål som ein bør stille ved rullering av økonomiplanen

- **Er Austrheim kommunen sin økonomi i balanse?**
- **Kva for statlege føringar kan vi forventa?**
- **Barnevernsreforma trådde i kraft 1. januar 2022. Reforma gir kommunane auka fagleg og**

økonomisk ansvar for barnevernet. Kva risikoar ligg her.

- **Skjønstilskot, vil vi behalda dette.**
- **Ukraina, vil vi får fleire flyktningar og kva gir det oss av utfordringar som kommune**
- **Korleis vil utviklinga i den generelle prisauken påverka kommune sin økonomi**
- **Kva delar av Austrheim kommunen sitt tenestetilbod kan forvente auka etterspurnad**
- **Kva delar av kommunen sitt tenestetilbod kan forvente redusert etterspurnad?**
- **På kva områder vil kostnadene auke i framtida dersom det ikkje vert teken grep i dag?**
- **Kor ligger usikkerheitene/risikoane, og korleis handterer kommunen dei?**
- **Korleis handtere evt. auka finanskostnader/reducere investeringane framover.**

Dette er alle spørsmål som vi bør ta inn i det arbeidet som kommunedirektøren nå skal starte opp med i høve til budsjett 2024 og langtidsbudsjettet for 2024-2027. Alle tal er i 2023 kroner og vil bli endra når statsbudsjettet ligg føre. Ein skal ikkje gløyme at dette gjeld både inntekt og utgifter. Ser ein perioden samla så er det ikkje særleg stor auke i inntektssida, på same måte som er det her i rulleringa er lagt opp til at ein har drift på dagens nivå.

Ein ser og at vi Ikkje når måltala når det gjeld netto driftsresultat. Ser ein på kostnadssida så er det høge tal når det gjeld finansutgifter grunna auka rente og låneopptak. Ein kjem ikkje utanom at det å

gjennomføre store investeringsprosjekt har ein kostnad.

Resultatoversikt drift i økonomiplanen 2024-2027

Vis alle funksjonar ▼

	Budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-301 827	-302 167	-301 167	-302 667	-302 667
Sum utgifter	302 728	299 035	298 201	298 201	298 201
Brutto resultat	901	-3 132	-2 966	-4 466	-4 466
Netto finansutgifter og inntekter	12 368	13 572	13 196	13 372	13 372
Motpost avskrivinger	-15 900	-15 900	-15 900	-15 900	-15 900
Netto resultat	-2 631	-5 460	-5 670	-6 994	-6 994
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	2 631	4 238	2 414	2 738	2 738
Årsresultat	0	-1 222	-3 256	-4 256	-4 256
Netto resultat i prosent av sum inntekter	0,9 %	1,8 %	1,9 %	2,3 %	2,3 %

Konklusjon.

Som ein ser i rulleringa av langtidsbudsjettet så er det ikkje forventet monaleg auka i inntektene våre. Dette gjer at fokus dei neste 4 åra vil vera å redusere kostnadene. Kommunedirektøren meiner at ein i samband med budsjett 2024 og i planperioden bør setja konkrete mål for god økonomistyring i Austrheim kommune. Døme på slike mål kan vera:

Kommunen si langsiktige planlegging skal ha mål om ei berekraftig økonomisk utvikling som tek i vare notida sitt behov utan å stå i vegen for at framtidige generasjonar klarar å ta i vare sine behov (generasjonsprinsippet).

Kommunen skal til ei kvar tid ha eit disposisjonsfond på minst 28 mill. kr som buffer ved eit eventuelt driftsunderskott.

Kommunen skal ha ei lånegjeld som ikkje overstig gjennomsnittet for norske kommunar og samstundes tek i vare generasjonsprinsippet.

Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret vedtek den framlagte økonomiplanen slik han ligg føre, men vil i budsjettframlegg for 2024 kome med endeleg framlegg til økonomiplan for perioden 2024-2027. Nest steg i budsjettarbeidet er at dei ulike einingane startar opp sitt detaljbudsjettarbeid og utgangspunktet for dette arbeidet er det framlegget til totalramme som ligg inne i denne rulleringa. Ved framlegg av statsbudsjett vil tala blir løfta til 2024 og evt. øyremerka midlar bli fordelt.